

Stipe Božinović-Mador
Teo Bavčević
Viktor Moretti

Prethodno znanstveno priopćenje

STANJE INFORMATIČKE OSPOSOBLJENOSTI NASTAVNIKA TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE NA PODRUČJU DALMACIJE

1. UVOD

Vrijeme u kojem živimo obilježavaju procesi koje uopćeno nazivamo vremenom globalizacije, tj. svojevrsnom umreženju koje pokazuje svoje neupitne prednosti. Informatizacija i sve brže umnožavanje informacija, nova znanstvena otkrića i tehnologije, pred današnjeg čovjeka postavljaju nove i sve složenije zahtjeve, a poglavito u području odgoja i obrazovanja. Suvremen, kvalitetan i raznolik obrazovni sustav, prilagođen potrebama pojedinca i zajednice te izgradnja informacijskog društva podrazumijeva prije svega rasprostranjenu, učinkovitu i svima dostupnu informacijsku infrastrukturu, koju čine ne samo računalno-komunikacijska infrastruktura, nego i zakonski propisi, sadržaji, sustavi i potpore. Nedvojbeno je da je danas poznavanje i sposobnost praktične uporabe osnovnih alata i sustava iz područja informacijskih tehnologija, tj. informatička pismenost postala dijelom opće pismenosti svakog pojedinca.

Osposobljavanje svih učitelja i nastavnika, a time i nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture, za učinkovitu uporabu informacijske infrastrukture u obrazovnom procesu i prilagođavanje nastavnih programa novim uvjetima i potrebama informacijskog društva svakako je važna aktivnost.

Cilj ovog rada je da se napravi pregled u kolikoj mjeri je informatizacija zastupljena u radu nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture na području Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske, Zadarske i Dubrovačko-neretvanske županije.

2. METODE RADA

Istraživanje je provedeno na uzorku od 233 ispitanika (78 žena, 155 muškaraca), nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama na području Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske, Zadarske i Dubrovačko-neretvanske županije, a na osnovu anketnog upitnika Zavoda za školstvo Republike Hrvatske, Podružnice Split.

Anketni upitnik obrađivao je slijedeće podatke: ime i prezime, spol, škola, godine staža u struci, godine života, ima li svoj kabinet u školi/dvorani, informatička

obrazovanost (znanje worda, znanje excela), posjeduje li računalo u kabinetu, ima li računalo kod kuće, je li priključen na Internet u školi, zna li točne internet stranice gdje ćete pronaći sadržaje vezane za našu struku, koristite li računalo pri izradi programa u nastavi i smatra li da računalo olakšava rad u nastavi.

Rezultati su obrađeni i analizirani statističkim programom STATISTICA 6.0.

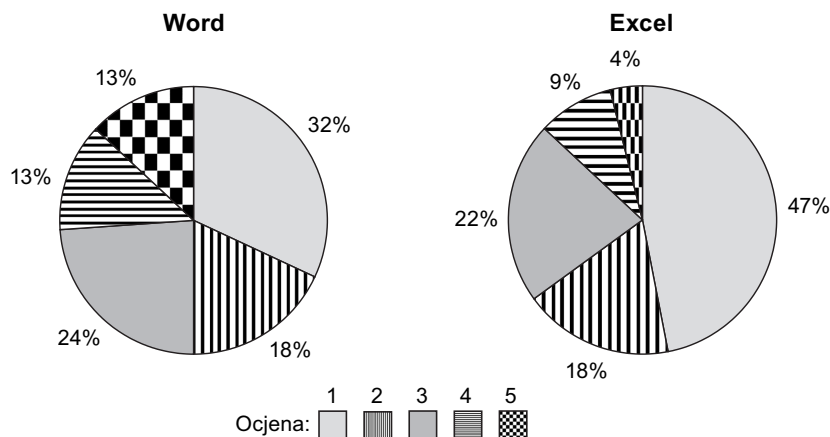
3. REZULTATI I DISKUSIJA

Stupanj informatičke obrazovanosti procijenjen je ocjenom znanja programa Worda i Excela. Budući da se radi o najčešće korištenim programima, navedeni kriterij procjene može se smatrati valjanim.

Analiza dobivenih podataka ukazuje na veoma slabo poznavanje rada na računalu (Tablica 1). Od ukupnog broja ispitanika 31,76% ne zna koristiti Word, dok je kod Excela stanje još slabije; 47,21% ispitanika ne koristi navedeni program.

Tablica 1. Procjena znanja rada na programima Word i Excel

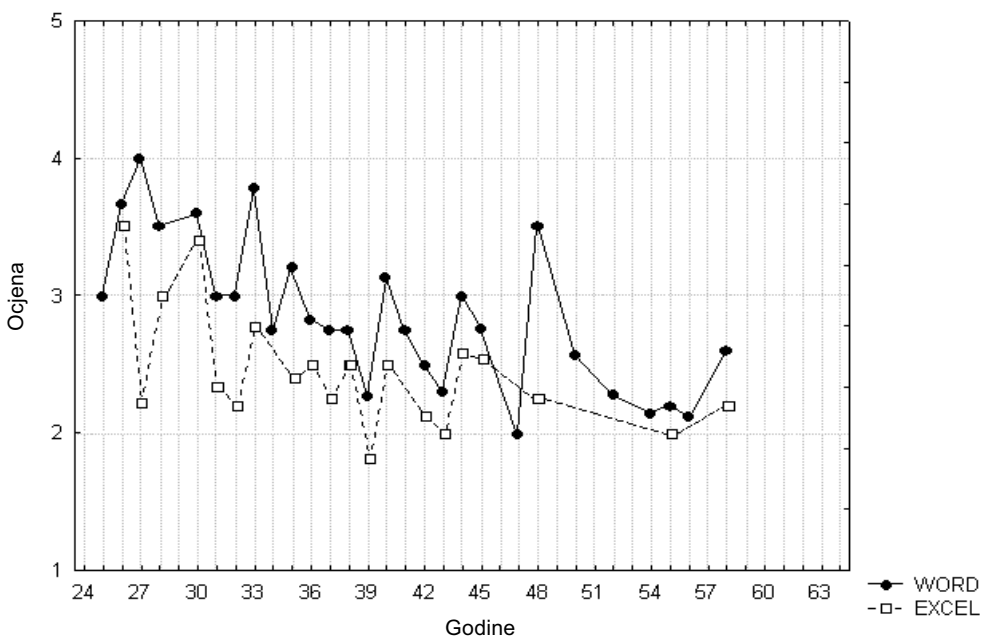
Ocjena	Word		Excel	
	N	%	N	%
1	74	31,76	110	47,21
2	42	18,03	42	18,03
3	56	24,03	52	22,32
4	30	12,88	20	8,58
5	31	13,30	9	3,86

Graf 1. Procjena znanja rada na programima Word i Excel

Iz grafičkog prikaza (Graf 1) vidljivo je da više 50 % ispitanika ne zna, ili pak veoma slabo koristi testirane programe. Navedeno ukazuje na činjenicu da je razina opće informatičke pismenosti, općenito gledajući, veoma niska.

Analizom stupnja informatičke obrazovanosti po starosnoj dobi (Graf 2), uočena je povezanost znanja i Worda i Excela, kao reprezentativnih pokazatelja, sa starošću. Vidljiva je značajna negativna tendencija obaju pokazatelja informatičke pismenosti u funkciji dobi. Moguće je zaključiti da stariji kolege slabije poznaju rad na računalu, što je moguće pripisati modalitetima izobrazbe koji danas, u mnogo većoj mjeri nego ranije, obuhvaćaju i informatičko osposobljavanje i to na svim razinama školovanja.

Graf 2. Stratifikacija znanja Worda i Excela po godinama starosti

Daljom analizom utvrđeno je da svega 15,02% ispitanika ima računalo u školskom kabinetu, dok kod kuće računalo posjeduje 62, 23% ispitanika (Tablica 2).

Tablica 2. Posjedovanje računala

Odgovor	U kabinetu		Kod kuće	
	N	%	N	%
NE	198	84,98	88	37,77
DA	35	15,02	145	62,23

Nadalje, pristup internetu u školi ima 63,95% ispitanika, a svega 36,05% njih zna pronaći web stranice relevantne za kineziološku struku.

Tablica 3. Pristup internetu

Odgovor	Priključen na internet u školi		Zna pronaći internet stranice vezane za struku	
	N	%	N	%
NE	84	36,05	149	63,95
DA	149	63,95	84	36,05

U izradi nastavnih planova i programa računalo koristi 38,63% ispitanika, a pri svakodnevnom pripremanju za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture 72,96% ispitanika računalo smatra korisnim pomagalom.

Tablica 4. Korištenje računala

Odgovor	Koristi računalo pri izradi programa		Smatra da računalo olakšava rad u nastavi	
	N	%	N	%
NE	143	61,37	63	27,04
DA	90	38,63	170	72,96

I na kraju, treba reći da uspjeh u svakoj djelatnosti, uz ostalo, ovisi i o tome u kakvim se uvjetima radi. Stoga nastavnik mora biti zainteresiran za funkciju, mogućnost primjene i odgojno-obrazovne učinke prostora, opreme, sredstava i tehničkih pomagala jer o tim njihovim svojstvima ovise i krajnji nastavnikovi rezultati (Findak, 1999).

4. ZAKLJUČAK

Provedeno istraživanje ukazalo je na prosječnu razinu informatičke osposobljenosti kod nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture na području Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske, Zadarske i Dubrovačko-neretvanske županije. Također, uočena je negativna stratifikacija s obzirom na životnu dob ispitanika. Podaci su pokazali relativno slabu opremljenost škola računalnom opremom kada se radi o predmetu tjelesna i zdravstvena kultura, što se nedvojbeno nepovoljno odražava na djelatnost nastavnika kao i na stupanj njihove informatičke osposobljenosti. Dobiveni podaci potvrđuju potrebu za daljnjom i permanentnom informatičkom edukacijom nastavnika

te nužnost poboljšanja opremljenosti nastavničkih kabineta, a s ciljem postizanja što učinkovitijeg korištenja informatičke opreme i optimalizacije efekata rada u nastavi tjelesne i zdravstvene kulture.

5. LITERATURA

1. Dizdar, D. (2000). Priručnik za korištenje programskog sustava statistica. Dizidor, Zagreb.
2. Findak, V. (1999). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Školska knjiga, Zagreb.
3. Internet: www.mzos.hr